

COM ÉS QUE LES ZEBRES TENEN RATLLES?

Els contes com a mediadors didàctics a l'Educació Infantil

Autores: Contxita Mañé, Ariadna Miquel, Ester Llamas i Yanina Pennisi (2009)

Assignatura: Didàctica de les Ciències UAB
Rosa Maria Tarín.

CARACTERITZACIÓ DELS CONTES PER AL TREBALL DE CIÈNCIES

- Que parteixin d'un model científic escolar específic; en base al marc conceptual presentat.
- Que es situï en un entorn determinat, és a dir, que la història estigui contextualitzada.
- A partir de situar-se en un entorn, que consideri els diferents nivells escalars que l'expliquen.
- Que el seu argument es centri en un problema o tema de rellevància des de la perspectiva de les ciències, i que sigui assequible als destinataris.

ORELLANA, M.L. (2008). *La construcción de cuentos como proceso de modelización del entorno en la formación inicial de maestros de educación infantil desde la perspectiva de la semiótica social*. Tesis Doctoral. UAB.

CARACTERITZACIÓ DELS CONTES PER AL TREBALL DE CIÈNCIES

- Que integri els personatges que sigui necessari per a la inclusió de la diversitat d'interaccions possibles en relació al fenomen sobre el qual es treballa. En el cas de contes referits a “éssers vius i el seu entorn”, integrar com a mínim un animal, un ésser humà i una planta.
- Que integri una perspectiva ambiental, que promogui una modelització basada en relacions entre el món i les persones, per establir un marc significatiu que afavoreixi les explicacions des de la realitat complexa del món del que es parla.

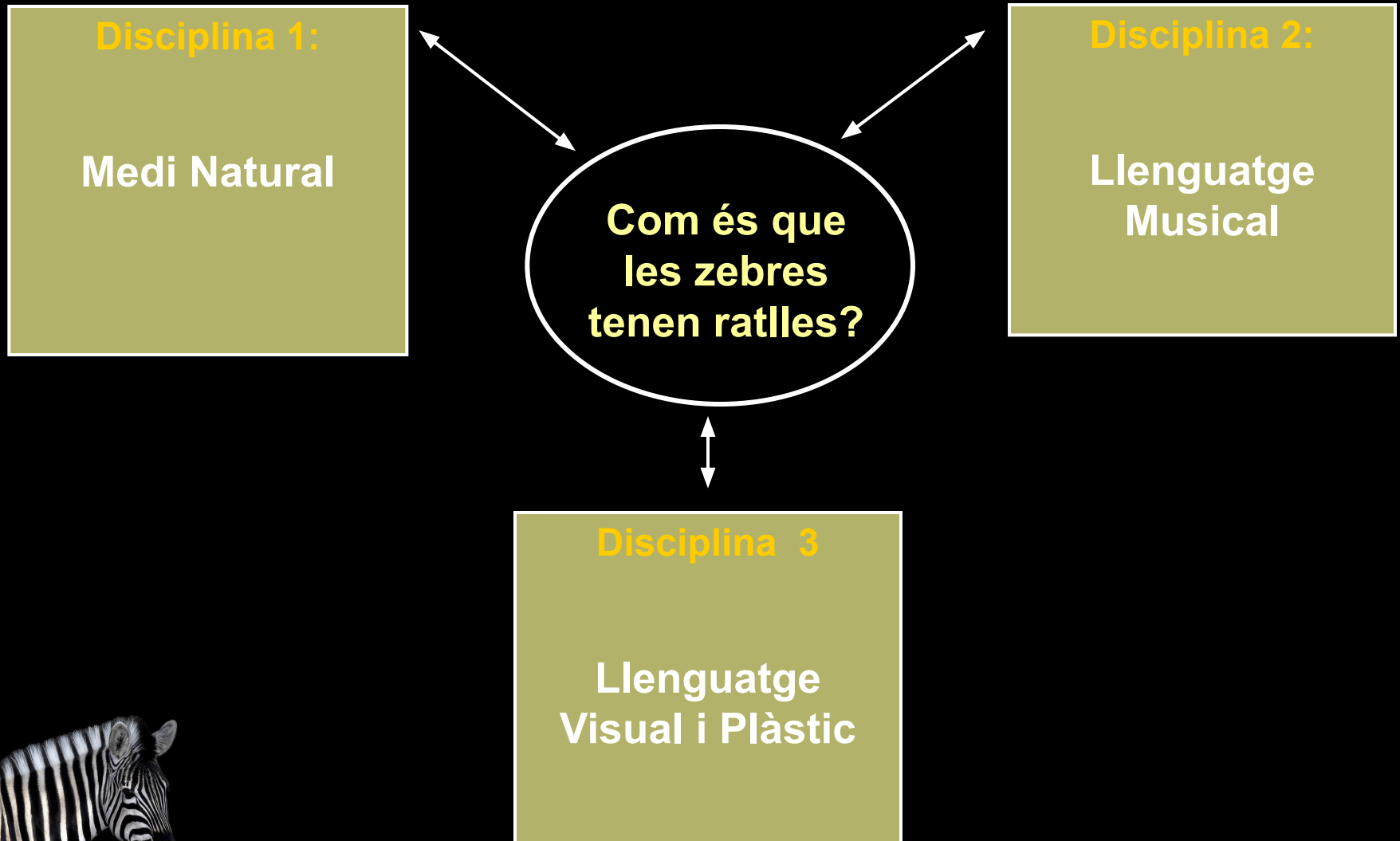
ORELLANA, M.L. (2008). *La construcción de cuentos como proceso de modelización del entorno en la formación inicial de maestros de educación infantil desde la perspectiva de la semiótica social*. Tesis Doctoral. UAB.

CARACTERITZACIÓ DELS CONTES PER AL TREBALL DE CIÈNCIES

- Que dialogui entre donar un sentit al món que ens envolta (a partir de focalitzar en una temàtica) per a donar-li significat, i l'estètica de la narració, essent clau equilibrar la màgia literària i la responsabilitat científica, que serveixin per generar idees en els processos d'aprenentatge dels alumnes.
- Que tendeixi a l'equilibri entre la fantasia i la realitat, de manera que, aconseguint accedir a la fantasia, s'eviti generar "conceptes erronis" en els nens, la qual cosa sense dubte depèn de cada grup de nens, en el qual entren en joc una sèrie de variables relatives a la veritat, els aprenentatges, les experiències prèvies, entre altres.

ORELLANA, M.L. (2008). *La construcción de cuentos como proceso de modelización del entorno en la formación inicial de maestros de educación infantil desde la perspectiva de la semiótica social*. Tesis Doctoral. UAB.

DIVERSITAT DE MIRADES SOBRE EL FENOMEN

FENOMEN

□ Els éssers vius són seleccionats o eliminats en funció dels avantatges de les seves característiques allà on viuen

PREGUNTA MEDIADORA

□ **Com és que** les Zebres tenen Ratlles?

MODEL

□ Ésser Viu - Animal

EIX TRANSVERSAL

□ Relació d'Alteritat

- el valor de conviure i de poder comptar amb els altres -

LA VISIÓ DE LA PERSONA EXPERTA

- Les **zebres** pertanyen a la **família dels èquids**, com els **ases** i els **cavalls**
- Són animals herbívors que habiten en zones semiàrides, fonamentalment a les **sabanes de la meitat sud d'Àfrica**
- Són **éssers socials**, que viuen en grups d'uns 5 a 20 membres
- Les ratlles verticals que recobreixen el seu cos els hi donen el seu característic aspecte
- La cridanera aparença ratllada els hi permet distingir-se les unes de les altres però, alhora, resulta un paradoxal mecanisme de **camuflatge** que assegura la seva **supervivència davant els predadors**

LA VISIÓ DE LA PERSONA EXPERTA

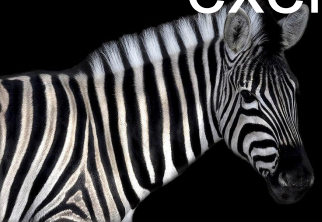
- Les plantes i els animals presenten per selecció natural aquelles **característiques peculiars** que els hi confereixen **millors oportunitats per sobreviure i reproduir-se**:
 - L'Ós Polar blanc té més possibilitats de sobreviure i reproduir-se en un entorn ple de neu i gel
 - Els Conills o els Ratolins de Camp de tons poc vistosos, grisos o marrons, passen més desapercebuts entre la terra i les pedres
 - Etc.

Com pot ser, doncs, que les cridaners ratlles protegeixin les Zebres a la Sabana Africana?

LA VISIÓ DE LA PERSONA EXPERTA

- Les ratlles ondulades de les zebres li permeten confondre's entre la vegetació, sense importar gaire que no siguin verdes, marrons o grogues; doncs el seu principal predador, el lleó, té poca capacitat de discernir els colors.
- L'efecte protector és encara més evident quan es troben en grup, especialment al posar-se en moviment: les ratlles generen confusió al lleó, el qual no pot percebre on acaba i comença cada exemplar, dificultant-li l'aïllament de la presa.

LA VISIÓ DE LA PERSONA EXPERTA

Una ZEBRA i la seva CRIA s'amaguen entre els arbres

LA VISIÓ DE LA PERSONA EXPERTA

Un exemple de com el **LLEÓ** podria veure
el **GRUP** de **ZEBRES** en **MOVIMENT**

LA VISIÓ DE LA PERSONA EXPERTA

Quants caps de Zebra veiem a la imatge?

LA VISIÓN DE LA PERSONA EXPERTA

- <http://animals.howstuffworks.com/mammals/question454.htm>
- <http://sepiensa.org.mx/contenidos/2007/rayascebra/p1.html>
- <http://es.wikipedia.org/wiki/Cebra>

CAPACITATS

- 1 Aprendre a pensar i a comunicar.
- 2 Aprendre a descobrir i a tenir iniciativa.
- 3 Aprendre a conviure i a habitar el món.
- 4 Aprendre a ser i a actuar d'una manera cada vegada més autònoma.

CONTINGUTS

Disciplina 1: Coneixement del Medi Natural

- 1 Relació amb les primeres nocions d'ésser viu
- 2 Observació i identificació de les zebres i el seu medi
- 3 Observació de característiques i comportaments de les zebres
- 4 Curiositat i iniciativa per descobrir i fer-se preguntes

CONTINGUTS

Disciplina 2: Llenguatge Musical

- 1 Sensibilitat per l'escolta activa.
- 2 Expressió de les emocions a través de la música i la dansa.
- 3 Curiositat i interès per la música.
- 4 Escolta i comprensió de la creació musical com a font de plaer i aprenentatge.

CONTINGUTS

Disciplina 3: Llenguatge Visual i Plàstic

- 1 Expressió i comunicació de fets, sentiments i emocions a través d'un conte.
- 2 Ús d'altres llenguatges no verbals com a font de diversió, creació i aprenentatge.
- 3 Ús de materials i tècniques plàstiques per fer representacions de manera creativa.
- 4 Ús d'imatges per observar, pensar, fer hipòtesis, comunicar idees, ...

EL NOSTRE CONTE

**COM ÉS QUE LES ZEBRES
TENEN RATLLES?**

Aquesta bonica zebra és la Mia,
és feliç i saluda al nou dia.

La família creix i tots estan ben contents,
li donen la benvinguda alegres i somrients.

Mentrestant per la família de zebres la vida passa,
menjant, dormint, rient i bevent a la bassa.

La Mia però està ben trista...
Ha vist l'elefantet gris,
i ella també vol un vestit llis

La Mia ha tingut una idea,
anirà cap al fangar tot jugant,
on es podrà rebotar
i les horribles ratlles esborrar.

La lleona per menjar, la Mía vol caçar,
la família s'ha adonat i a la zebra ha salvat.
Amb tanta ratlla el felí s'ha despistat,
i al final s'ha marejat.

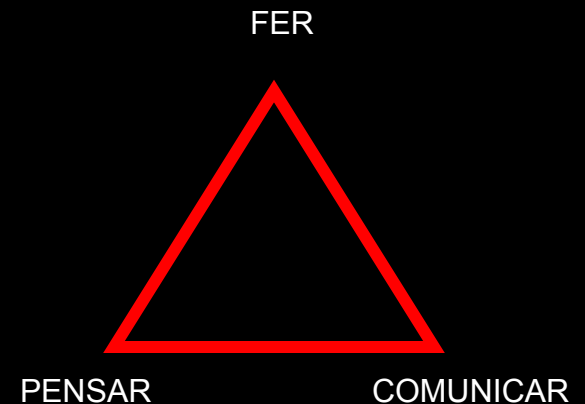
És tard i després de l'ensurt la família té son,
arraulida i ben protegida, la Mía també s'adorm.
Somia que es farà gran i les seves filles ratlles també tindran

PER QUÈ ÉS UN CONTE QUE AFAVOREIX L'APRENTATGE?

- A partir d'aquest conte

- *Els infants observen*
- *Es fan preguntes*
- *Creen hipòtesis*
- *Busquen respostes*
- *Comuniquen les seves idees*
- *Comparteixen els seus coneixements*
- *Confirmen o no l'encert de les seves hipòtesis*
- *Poden crear noves preguntes o hipòtesis*
- *Construeixen un entramat d'idees sobre els éssers vius.*
- ...

PROPOSTA D'UNA ACCIÓ

“Anar de visita al zoo per tal d'observar la diversitat d'animals i les semblances i diferències dels seus habitats.

Més endavant, intentaríem trobar quina relació hi ha entre el medi en el que viu una espècie i la selecció dels caràcters més favorables.”

D'aquesta manera podríem:

- Aprofundir sobre la diversitat d'estratègies en la lluita per l'existència i la convivència entre diferents espècies en un determinat medi natural.
- Analitzar els canvis que han sofert els habitats d'algunes espècies i de quina manera pot influir en la seva supervivència. (urbanització, contaminació, canvi climàtic, etc.)

